

Київський університет імені Бориса Грінченка

Інститут мистецтв

Кафедра академічного та естрадного вокалу

«ЗАТВЕРДЖУЮ»
Проректор з науково-методичної
та навчальної роботи
О.Б. Жильцов
2018 року

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

ВОКАЛЬНИЙ КЛАС

спеціальності 025 «Музичне мистецтво»

другого (магістерського) рівня вищої освіти

освітньо-професійна програма

підготовки магістра музичного мистецтва

025.00.01 «Музичне мистецтво»

КИЇВСЬКИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІМЕНІ БОРИСА ГРІНЧЕНКА
Ідентифікаційний код 02136554
Начальник відділу
моніторингу якості освіти
Програма № 1398/18
Жильцов
(підпис) (прізвище, ініціали)
« » 20 18 р.

Київ – 2018

Розробники: Макарова Емма Вікторівна, старший викладач кафедри академічного та естрадного вокалу; Яковенко Віра Григорівна, старший викладач кафедри академічного та естрадного вокалу; Киченко Тетяна Олександрівна, викладач кафедри академічного та естрадного вокалу.

Викладачі: Марцинківський Олег Олександрович, професор кафедри академічного та естрадного вокалу; Тетеря Віктор Михайлович, доцент кафедри академічного та естрадного вокалу; Яковенко Віра Григорівна, старший викладач кафедри академічного та естрадного вокалу; Киченко Тетяна Олександрівна, викладач кафедри академічного та естрадного вокалу.

Робочу програму розглянуто і затверджено на засіданні кафедри академічного та естрадного вокалу

Протокол від 5.09. 2018 року № 9
Завідувач кафедри _____ (Ю.В. Мережко)

Робочу програму погоджено з гарантом освітньої (професійної/наукової) програми (керівником проектної групи) 025.00.01 «Музичне мистецтво» _____ 2018 р.

Гарант освітньої (професійної/наукової) програми (керівник проектної групи) _____ (О.М. Олексюк)
(підпис)

Робочу програму перевірено
_____ 2018 р.
Заступник директора _____ (А.О. Таранник)

Пролонговано:

на 20__/20__ н.р. _____ (_____), «__» 20__ р., протокол № __
(підпис) (ПІБ)
на 20__/20__ н.р. _____ (_____), «__» 20__ р., протокол № __
(підпис) (ПІБ)
на 20__/20__ н.р. _____ (_____), «__» 20__ р., протокол № __
(підпис) (ПІБ)
на 20__/20__ н.р. _____ (_____), «__» 20__ р., протокол № __
(підпис) (ПІБ)

1. Опис навчальної дисципліни

Найменування показників	Характеристика дисципліни за формами навчання	
	денна	заочна
Вид дисципліни	<i>Нормативна</i>	
Мова викладання, навчання та оцінювання	<i>Українська</i>	
Загальний обсяг кредитів/ годин	<i>6/180</i>	
Курс	<i>6</i>	<i>6</i>
Семестр	<i>11</i>	<i>11</i>
Кількість змістових модулів за розподілом:	<i>1</i>	
Обсяг кредитів	<i>2</i>	<i>2</i>
Обсяг годин, у тому числі:	<i>60</i>	<i>60</i>
Аудиторні	<i>10 годин</i>	<i>8 годин</i>
Модульний контроль	<i>4 години</i>	-
Семестровий контроль		-
Самостійна робота	<i>46 годин</i>	<i>52 години</i>
Форма семестрового контролю	<i>Залік</i>	<i>Залік</i>

2. Мета та завдання навчальної дисципліни.

Дисципліна «Вокальний клас» входить до курсу спеціальних дисциплін.

Зміст курсу обумовлений творчим надбанням корифеїв з методики викладання вокалу та сучасними розробками проблем вокальної майстерності, теорією творчої діяльності, роботами в галузі мистецтвознавства й вокально-виконавської практики.

Мета курсу – завершення формування у студентів професійних компетентностей у сфері розвинення психо-фізичних можливостей вокального апарата та володіння голосом, з метою виховання компетентних, конкурентноспроможних фахівців у галузі музично-педагогічної освіти.

Завданням курсу є надання студентам здатності, у рамках вищої мистецької освіти, застосовувати власні вокально-виконавські вміння у навчальній, педагогічній та концертно-виконавській діяльності.

Програма передбачає:

- завершення формування у студентів вокально-технічних навичок, розуміння механізмів якості співу і співацької майстерності, можливостей розвитку вокального слуху в системі вокального художньо-естетичного виховання на основі вимог сучасних наукових знань;
- доведення до автоматизму вокально-творчих навичок у системі свідомого володіння голосом, удосконалення виконавського досвіду, доведення переходу виконання творів від свідомого до підсвідомого рівня;
- удосконалення вміння здійснювати аналіз вокального процесу, робити певні методичні висновки та рекомендації щодо його вдосконалення та усунення недоліків;
- вивчення методики формування, розвитку і охорони співацького голосу, удосконалення методико-педагогічного досвіду шляхом спостережень і використання його в педагогічній практиці;
- оволодіння знанням змісту різних видів співацької діяльності, закріплення навичок самостійного добору творів репертуару з урахуванням вікових, психологічних відмінностей та можливостей співацьких голосів, самостійного розв'язання творчих завдань з огляду на еталонні зразки вокальної музики різних стилів, жанрів і часів.

Методи роботи, навчальний репертуар формуються таким чином, щоб одночасно відповідаючи програмним вимогам вони відповідали індивідуальності студента, можливостям його вокального апарату.

Форми роботи – індивідуальні заняття з викладачем, самостійна робота.

Засоби навчання – аудіо-, відеоматеріали, підручники і навчальні посібники, методичні рекомендації і вказівки.

Формою контролю знань та вмінь студентів з курсу «Вокальний клас» є модульні контрольні роботи (прослуховування з виконання сольної програми) та проведення семестрового контролю – залік (11 семестр).

Протягом проходження даного курсу у студентів мають бути сформовані наступні **програмні компетентності**: загальні та фахові (спеціальні).

Загальні

Світоглядна:

-збереження національних духовних традицій, розуміння значущості для власного розвитку історичного досвіду людства, загальнокультурна ерудиція, широке коло інтересів.

Громадська:

-здатність до реалізації прав і обов'язків громадянина України, здатність робити свідомий соціальний вибір, уміння діяти із соціальною відповідальністю та громадською свідомістю.

Інформаційна:

–здатність до самостійного пошуку та оброблення інформації з різних джерел для розгляду конкретних питань.

Методологічна:

–здатність визначити малодосліджені аспекти у професійній галузі, які є актуальними для розвитку педагогічної науки і мистецтвознавства, зокрема вокальної педагогіки та вокального виконавства;

Самоосвітня:

–розуміти сутність і соціальну значущість своєї майбутньої професії, виявляти до неї стійкий інтерес, здатність до самостійної пізнавальної діяльності, самоорганізації та саморозвитку.

Фахові (спеціальні)

Управлінська:

–готовність виконувати координаційну та регуляторну функцію керівника музично- творчого проекту, музичного колективу(вокального ансамблю);

Художньо-естетична:

– сформованість художньо-естетичних, мистецтво-знавчих та культурологічних знань, здатність аналізувати, оцінювати й інтерпретувати культурні явища різних епох, твори різних стилів, жанрів і форм і на цій базі аргументувати власну виконавську концепцію, вміння висловлювати й аргументувати власні оцінні судження і позиції.

Психолого-педагогічна:

- володіння базовими знаннями з педагогіки і психології вищої школи та вміння їх реалізувати у навчальній та професійній діяльності, розуміння й дотримання у практичній діяльності основних завдань і принципів музичної педагогіки, готовність виконувати функції викладача вищого навчального закладу.

Методична:

- розуміння змісту та принципів укладання навчальних і робочих програм з фахових дисциплін, володіння методикою викладання музичних дисциплін у вищій школі.

- Вокально-педагогічна:

- знання вокально-педагогічного репертуару для різних типів голосів та методів його засвоєння студентами з різним рівнем вокальної обдарованості чи підготовки, вміння здійснювати пошук, аналіз і оцінку інформації, необхідної для постановки і вирішення професійних завдань, професійного й особистісного розвитку.

Програмні результати навчання

–Цілісно й грамотно сприймати і виконувати музичні твори, самостійно освоювати сольний та ансамблевий вокальний репертуар (відповідно до програмних вимог).

– Працювати в колективі, ефективно спілкуватися з колегами, керівництвом;

-Володіти сценічною майстерністю, вокальною культурою сольного, ансамблевого чи хорового виконавства, а також принципами вокального інтонування при грі на будь-яких музичних інструментах, професійною термінологією;

– Здатність до самореалізації та розкриття особистісного творчого потенціалу, професійного лідерства та успіху, самоосвіти і самовдосконалення.

3. Результати навчання за дисципліною

У результаті вивчення навчальної дисципліни студент повинен

знати:

- видатних митців вокального мистецтва;
- теорію та методологію музичної (вокальної) освіти;
- особливості роботи на сцені та викладання вокалу;
- власні індивідуальні недоліки і шляхи їх усунення.

вміти:

- дотримуватись вимог сценічної поведінки та поведінки викладача;
- правильно налаштовуватись на сценічну дію чи викладацьку роботу;
- користуватись вправами для розвитку індивідуальної особистості;
- застосовувати на практиці отримані знання з дисципліни «Вокальний клас», тобто використовувати набуті знання та навички вокального інтонування під час викладання гри на будь-якому інструменті, або під час власної виконавської діяльності;
- користуватися спеціальною літературою;
- здійснити аналіз власного виконання вправ і результатів самостійної роботи.

4. Структура навчальної дисципліни

Тематичний план для денної форми навчання

Назви змістових модулів, тем	Розподіл годин між видами робіт						
	Усього	Аудиторні					Самостійна
		Лекції	Семінари	Практичні	Лабораторні	Індивідуальні	
Змістовий модуль 1. Основи художнього співу й акторської майстерності. Досягнення художньо-виконавських задач через досконале володіння вокально-технічними прийомами.							
Тема 1. Регістрова рівність та динамічна пластичність через досконале володіння вокально-технічними прийомами.	13				2	11	
Тема 2. Вокальна техніка, як засіб розкриття ідейно-художнього змісту виконуваного твору.	14				3	11	
Тема 3. Поняття вокально-художньої, сценічної мови.	15				3	12	
Тема 4. Техніка вокально-сценічної творчості.	14				2	12	
Модульний контроль.	4						
Разом	60				10	46	

5. Програма навчальної дисципліни

Модуль I.

Змістовий модуль 1. Основи художнього співу й акторської майстерності. Досягнення художньо-виконавських задач через досконале володіння вокально-технічними прийомами.

Тема 1. Регістрова рівність та динамічна пластичність через досконале володіння вокально-технічними прийомами.

Подолання регістрової побудови голосу через використання вправ та вокалізів, що містять поширені гамоподібні пасажі та охоплюють широкі інтервали, а саме: переходи з регістру в регістр. При виконанні уважний контроль дихання та резонансних відчуттів в одному й тому місті – резонансному пункті. Заохочення студентів до самостійного складання, або пошуку вправ чи вокалізів з вирівнювання регістрів співацького голосу.

Тема 2. Вокальна техніка, як засіб розкриття ідейно-художнього змісту виконуваного твору .

Удосконалення вокально-художніх прийомів, що застосовуються, як засоби вокальної виразності, а саме: навиків філірування, виконання фермат та ін. Подальше відпрацьовування усіх видів вокалізації: кантиленного співу, співу стакато, гам та арпеджій, різних засобів атаки звуку.

Тема 3. Поняття вокально-художньої, сценічної мови .

Спорідненість розмовної та вокальної мов. Спів, як продовжена мова. Уникання вимови на « корені язика» як шкідливої та стомлюючої для голосу. Вміння донести текст твору до слухача – запорука виконавської майстерності та незабутнього художнього враження, впливу на слухача. Вокальне читання, музично-вокальна декламація, як технічні прийоми досягнення гарної вимови та чіткої дикції у співі.

Тема 4. Техніка вокально-сценічної творчості.

Подальше оволодіння психо-технічними прийомами у співі. Удосконалення навичок розподілу уваги під час співу. Досягнення вокально-творчого спокою через певну автоматизацію техніки побудови співацького звуку.

6. Контроль навчальних досягнень

6.1. Система оцінювання навчальних досягнень студентів

Вид діяльності студента	Максимальна к-сть балів за одиницю	Модуль 1	
		кількість одиниць	максимальна кількість балів
Відвідування лекцій	-	-	
Відвідування семінарських занять	-	-	
Відвідування практичних занять	0,5	10	5
Робота на семінарському занятті	-	-	
Робота на практичному занятті	10	10	100
Лабораторна робота (в тому числі допуск, виконання, захист)	-	-	
Виконання завдань до самостійної роботи	5	46	230
Виконання модульної роботи	25	1	25
Виконання ІНДЗ		-	
	Разом	-	360
Максимальна кількість балів: 360 Розрахунковий коефіцієнт : $300/100 = 3,6$			

6.2. Завдання для самостійної роботи та критерії її оцінювання.

6.2 Завдання для самостійної роботи та критерії її оцінювання.

№ з/п	Зміст завдання	Кількість годин	Кількість балів
Модуль I. Змістовий модуль 1 (6 курс, 11 семестр)			
1.	Ознайомитися з запропонованою викладачем тематичною та нотною літературою, аудіо та відео матеріалами, які надають необхідну інформацію. Бути готовими до обговорення з викладачем наступних тем: « Практичний аналіз та анотація репертуарних творів в контексті стильової та жанрової інтерпретації»	46	5*46= 230
Разом за змістовим модулем 1		46	230

Перевірка виконання студентами самостійної роботи, а також її оцінювання здійснюватиметься в процесі аудиторної роботи. Кількість балів залежатиме від дотримання таких вимог:

- своєчасності виконання самостійної роботи;
- повноти та якості її виконання;
- активності, ініціативності та творчого підходу в здобутті знань та практичних умінь.

6.3. Форми проведення модульного контролю та критерії оцінювання.

№	Модульна контрольна робота	Критерії оцінювання		Бали
1.	усне завдання (<i>індивідуальне опитування, фронтальне опитування, співбесіда, тощо</i>)	своєчасність виконання завдання	1	5
		повний обсяг виконання	1	
		якість виконання	1	
		креативний підхід	1	
		ініціативність	1	
	творче завдання (<i>прослуховування програми</i>)			5
	1-ше практичне завдання (<i>демонстрація, показ, вправа, тощо</i>)			5
	2-ге практичне завдання (<i>демонстрація, показ, вправа, тощо</i>)			5
	3-тє практичне завдання (<i>демонстрація, показ, вправа, тощо</i>)			5
Максимальна кількість балів				25

6.4. Форми проведення семестрового контролю та критерії оцінювання. Залік - 11 семестр.

6.5. Шкала відповідності оцінок.

Оцінка	Кількість балів
Відмінно	100-90
Дуже добре	82-89
Добре	75-81
Задовільно	69-74
Достатньо	60-68
Незадовільно	0-59

7. Навчально-методична карта дисципліни «ВОКАЛЬНИЙ КЛАС»

Разом: 60 годин , практичні заняття – 10 годин, самостійна робота – 46 годин, модульний контроль – 4 години.

Модулі	Змістовний модуль I
Назва модуля	Основи художнього співу й акторської майстерності. Досягнення художньо-виконавських задач через досконале володіння вокально-технічними прийомами.
Кількість балів за модуль	360 б.
Заняття	10
Лабораторні	10 годин
Назва навчального модуля (практичне заняття)	Тема 1. Регістрова рівність та динамічна пластичність через досконале володіння вокально-технічними прийомами. Тема 2. Вокальна техніка, як засіб розкриття ідейно-художнього змісту виконуваного твору. Тема3.Поняття вокально-художньої, сценічної мови. Тема 4. Техніка вокально-сценічної творчості. 0,5*10= 5 б. / 10*10=100 б. 105 б.
Самостійна робота 5 балів	230 б.
Види поточного Контролю	Модульна контрольна робота 25 балів
Всього 360 б., коефіцієнт 3,6	

8. Рекомендовані джерела

Основні (базові)

1. Микиша М. Практичні основи вокального мистецтва / М.Микиша.-К.: Музична Україна, 1971. – 90 с. - Бібліотека Київського університету імені Бориса Грінченка (бульвар І. Шамо 18/2).

2. Можайкіна Н. С. Методика викладання вокалу / Н. С. Можайкіна // Хрестоматія : навчальний посібник. – К.: Видавництво Ліра – К.,2016. – 216с. – Бібліотека Київського університету імені Бориса Грінченка (бульвар І. Шамо, 18/2; 3 примірники).

3. Оганезова-Григоренко О. В. Теорія і практика формування професійного менталітету вокалістів у процесі фахової підготовки : [монографія] / О. В. Оганезова-Григоренко. – Одеса : Астропринт, 2011. – 128с. – Бібліотека Київського університету імені Бориса Грінченка (бульвар І. Шамо 18/2; 1 примірник).

4. Хоменко А. Б. Постановка голосу: навч.-метод. посіб. для студ. вищ. навч. закл. і вчителів музики шкіл різного типу / А. Б. Хоменко, В. І. Коробка, В.М. Курсон, Н. В. Крутько. – Ніжин : НДУ ім. Гоголя, 2011.- 128с. – Бібліотека Київського університету імені Бориса Грінченка (бульвар І. Шамо, 18/2; 1 примірник).

5. Юцевич Ю. Є. Теорія і методика розвитку співацького голосу / Ю. Є. Юцевич // Навч.-метод. посібник для викл. і студ. мистецьких навчальних закладів, учителів шкіл різного типу. – К. : ІЗМН, 1998. – 160с. – Бібліотека Київського університету імені Бориса Грінченка (бульвар І. Шамо, 18/2; 1 примірник).

Допоміжні

1. Антонюк В. Г. Вокальна педагогіка (сольний спів): Підручник / В. Г. Антонюк . – К. : ЗАТ « Віпол», 2007. – 174с.
2. Антонюк В. Г. Постановка голосу / В. Г. Антонюк // Навчальний посібник для студентів вищих музичних навчальних закладів. – К. : Українська ідея, 2000. – 68 с.
3. Голос людини та вокальна робота з ним : [монографія] / [Г. Є. Стасько, О. Д. Шуляр, М. Ю. Сливацький, М. П. Стефанюк, О. Р. Молодій, М. В. Попелюк, І. І. Жеребецька]. – Івано-Франківськ : Вид-во Прикарпатського нац. ун- ту ім. В. Стефаника, 2010. – 336с.
4. Детский голос [Текст] : эксперимент. Исслед. : монография / под. ред. В. Н. Шацкой ; Акад. пед. наук РСФСР. – Москва : Педагогика, 1970. – 231с. : ил., рис.
5. Дмитриев Л. Б. Основы вокальной методики / Л. Б. Дмитриев. – М. : Музыка, 1968. – 675с.
6. Дорошок В. Д., Сливацький М. Ю. Основи вокально-педагогічної творчості вчителя музики / В. Д. Дорошок, М. Ю. Сливацький. – Івано-Франківськ, 2007.
7. Овчаренко О. А. Основи вокальної методики : наук.- метод. посіб./ Н. А. Овчаренко; Криворізь. держ .пед.ун-т. –Кривий Ріг : Вид. дім, 2006. – 116с.
8. Юцевич Ю. Є. Музика. Словник-довідник / Ю. Є. Юцевич. – Тернопіль : Навчальна книга – Богдан, 2003. – 352с.